

заданий и поддержка мотивации. Это достигается использованием различных приемов и методов, например: создание ситуации успеха в начале проведения контролируемых работ, использование домашних контрольных работ с последующей самопроверкой на занятии под руководством преподавателя, использование программ компьютерного тестирования и другие.

Решение проблемы успешности и результативности в обучении нельзя обеспечить какой-то определенной технологией. Нельзя расписать заранее путь становления и развития личности, но можно и необходимо проектировать желательные свойства образовательной среды. Отсутствие страха, тревоги и напряжения при обучении помогает личности достичь, не зависимо от возраста, более качественного усвоения знаний и, как следствие, более высокого результата.

Список использованных источников

1. Черемнов, В. С. Технология освоения иностранных языков НЕОС / В. С. Черемнов, Н. В. Черемнова. – Минск : Современное слово, 2004. – 608 с.

2. Шеститко, И. В. Рефлексия в деятельности педагога как механизм отражения, изучения и преобразования опыта профессиональной деятельности / О. В. Сурикова, И. В. Шеститко // Веснік адукацыі. – 2020. – № 10.

УДК 378.046.4

ЭТНАКУЛЬТУРНЫЯ АДУКАЦЫЙНЫЯ ТЭХНАЛОГІІ Ў ДАДАТКОВАЙ АДУКАЦЫІ ПЕДАГАГІЧНЫХ РАБОТНІКАЎ

А. В. Кахноўская,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт,
Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка, Рэспубліка Беларусь,
e-mail: kohnovski@tut.by

У артыкуле раскрываецца сутнасць і змест сучасных этнакультурных адукацыйных тэхналогій, якія могуць быць выкарыстаны ў сістэме дадатковай адукацыі педагагічных работнікаў.

Ключавыя словы: этнакультурныя адукацыйныя тэхналогіі, дадатковая адукацыя педагогічных работнікаў.

The article reveals essence and content of the modern ethnocultural educational technologies, which could be used in the system of additional education of teaching staff.

Keywords: ethnocultural educational technologies, additional education of teaching staff.

Сістэма дадатковай адукацыі дарослых у Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца адным з найважнейшых фактараў сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны і ўяўляе сабой гнуткую, мабільную сістэму, якая пастаянна развіваецца. Яна заклікана вырашаць і ў цэлым вырашае задачы забеспячэння галін эканомікі прафесійнымі кадрамі запатрабаванага ўзроўню кваліфікацыі, кадровай падтрымкі інавацыйных працэсаў, задавальнення патрэбаў грамадзян у прафесійным удасканаленні. Дадатковая адукацыя дарослых уключае рэалізацыю дванаццаці адукацыйных праграм, сярод іх: павышэнне кваліфікацыі, перападрыхтоўка і стажыроўка [2].

У рамках Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі (ІПКіП) БДПУ створаны ўмовы для дадатковай адукацыі педагогічных работнікаў па праблемах далучэння дзяцей дашкольнага ўзросту да роднай беларускай мовы і культуры ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя. Так, на працягу чатырох гадоў на базе ІПКіП праводзяцца павышэнні кваліфікацыі і стажыроўкі кіруючых работнікаў і спецыялістаў, накіраваныя на фарміраванне ў педагогаў дашкольнай адукацыі этнакультурных кампетэнцый. За гэты перыяд былі рэалізаваны стажыроўкі па наступных тэмах: «Беларускамоўная камунікатыўная прастора ва ўстанове дашкольнай адукацыі: формы і метады стварэння», «Арганізацыя беларускамоўнага дня ва ўстанове дашкольнай адукацыі», «Мадэляванне прасторы этнакультурнага выхавання дзяцей дашкольнага ўзросту», «Музейная педагогіка: сакрэты стварэння міні-музея ва ўстанове дашкольнай адукацыі». Дапамагчы рэалізаваць змест вышэйпералічаных тэм стажыровак прызваны сучасныя этнакультурныя адукацыйныя тэхналогіі.

Пад этнакультурнымі адукацыйнымі тэхналогіямі, услед за С. Н. Фёдаравай, мы разумеем «... сукупнасць выхаваўчых прыёмаў, форм, метадаў, сродкаў навучання, якія грунтуюцца

на фундаментальных асновах народнай педагогікі, тэорыі этнасу, этнапсіхалогіі, філасофіі, культуралогіі, фалькларыстыкі, сацыяльна-культурнай дзейнасці, а таксама іншых галінах навуковых ведаў, якія дазваляюць аптымізаваць і актывізаваць працэс асваення, захавання, памнажэння і трансляцыі этнакультуры ў сучасных умовах» [3, с. 105–106].

Сучасныя этнакультурныя адукацыйныя тэхналогіі арыентаваны на задавальненне індывідуальных патрэбнасцей, пазнавальных матываў педагогічных работнікаў. у адпаведнасці са зместам этнічнай культуры [1] намі вылучаны наступныя віды этнакультурных адукацыйных тэхналогій: тэхналогіі вывучэння псіхалага-педагогічных асаблівасцей народа (суб'ектна-аксіялагічны змест), тэхналогіі вывучэння знакава-сімвальных асаблівасцей народа (семіятычны змест), тэхналогіі вывучэння вуснай народнай творчасці (архетыпова-міфалагічны змест), тэхналогіі вывучэння народнай святочнай культуры (трансляцыя і ўзнаўленне этнакультурнага вопыту), тэхналогіі вывучэння побытавай культуры народа (прадметны змест), тэхналогіі вывучэння культуратворчай дзейнасці народа (праксеалагічны змест).

З мэтай арганізацыі эфектыўнай працы падчас правядзення стажыровак кіруючых работнікаў і спецыялістаў, намі былі распрацаваны і рэалізаваны этнакультурныя адукацыйныя тэхналогіі. Такія тэхналогіі ў першую чаргу былі скіраваны на павышэнне этнакультурнай кампетэнтнасці педагогічных работнікаў па праблемах стварэння ва ўстанове дашкольнай адукацыі беларускамоўнай адукацыйнай прасторы. Прадставім некаторыя з іх.

Этнатэхналогія «Этнаправілы груповага ўзаемадзеяння». Для таго, каб падчас стажыроўкі наладзіць эфектыўную камунікацыю паміж слухачамі, сумесна былі выпрацаваны правілы груповага ўзаемадзеяння на аснове этнічнай культуры:

«РОДНАЯ МОВА» (ствараем беларускамоўнае асяроддзе – размаўляем на беларускай мове);

«ЭТНАІМЯ» (звяртаемся адзін да аднаго па імені на роднай мове);

«ЭТНАПОГЛЯД» (абмяркоўваецца толькі тое, што тычыцца тэмы стажыроўкі, думкі, якія ўзнікаюць у працэсе сумеснай работы);

«КУФАР» (усё, што адбываецца, не абмяркоўваецца за межамі аўдыторыі);

«РУХАВІК» (ва ўзаемадзеянні, прымаюць удзел усе прысутныя) і інш.

Такія правілы першапачаткова дапамаглі стварыць беларускамоўнае асяроддзе, дабразычлівую атмасферу зносін у групе.

Этнакультурная адукацыйная тэхналогія «Мой этнічны сімвал» была накіравана на знаёмства ўдзельнікаў стажыроўкі. Педагагічным работнікам на працягу 15–20 хвілін неабходна было стварыць асабісты сімвал-герб, які адлюстроўвае: імя, найбольш эфектыўныя, на думку аўтара, сродкі народнай педагогікі, яго каштоўнасныя арыентацыі. Затым слухачам прапаноўвалася прадставіць свае сімвалы-гербы перад іншымі ўдзельнікамі стажыроўкі, адказаць на пытанні ад групы, знайсці аднадумцаў.

Пасля прадстаўлення індывідуальных работ – пытанні для рэфлексіі: Што вас здзівіла ў працэсе выканання і прадстаўлення задання? Якія думкі ўзніклі падчас працы?

Этнакультурная адукацыйная тэхналогія «Пазнай народнае свята» мела на мэце актуалізаваць веды педагагічных работнікаў пра народныя свята беларусаў, асаблівасці іх арганізацыі і правядзення ва ўстанове дашкольнай адукацыі. Удзельнікам стажыроўкі (каманды па пяць чалавек) неабходна было на працягу 20–25 хвілін выканаць наступныя заданні:

– растлумачыць сутнасць народнага каляндарна-абрадавага свята;

– вызначыць асноўных дзеючых асоб, аргументаваць іх ролю на свяце;

– пералічыць умовы і атрыбуты, неабходныя для правядзення народнага свята ва ўстанове дашкольнай адукацыі.

На выбар камандам былі прапанаваны чатыры свята: «Каляды», «Багач», «Гуканне вясны», «Купалле», якія яны прадстаўлялі перад групай слухачоў напрыканцы заняткаў.

Мы зыходзілі з таго, што стварыць беларускамоўную прастору выхавання ва ўстанове дашкольнай адукацыі дапаможа народнае свята або забава як «падзея» ў жыцці дзяцей і дарослых, а таксама асноўная форма трансляцыі і ўзнаўлення этнічнай культуры беларусаў. Народнае свята павінна быць арыентавана

на стварэнне ўмоў для індывідуальнага самавызначэння дзіцяці, фарміравання асабістай культуры і асабістага эстэтычнага густу. Акрамя таго, прыцып узаемасувязі розных відаў мастацтваў (полімастацкасць) у працэсе падрыхтоўкі і правядзення народнага свята дапаможа стварыць эмацыянальна-вобразную атмасферу, якая забяспечыць аптымальнае развіццё мастацкага мыслення выхаванцаў праз інтэграцыю выяўленчага, музычнага, тэатральнага мастацтваў, літаратуры і інш. [1, с. 23].

Этнакультурная адукацыйная тэхналогія «Этнасямейка» спрыяла азнаямленню педагогічных работнікаў з формамі і метадамі ўзаемадзеяння з сям’ёй па далучэнні дзяцей дашкольнага ўзросту да роднай мовы і культуры. Удзельнікам стажыроўкі былі прапанаваны таблічкі-шыльды з пэўнай роляй пад адным прозвішчам: бацька, маці, дачка, бабуля, унук (дашкольнік) і іншыя. Алгарытм рэалізацыі заключаўся ў наступным: знайсці сваіх «родных» і выстраіцца ад самага старэйшага члена сям’і да самага малодшага – дашкольніка. з улікам этнакультурнага вопыту ахарактарызаваць сям’ю ў якой «нарадзілася і расце дзіця»:

– склад сям’і (аднапакаленная, шматпакаленная, поўная і інш.);

– атмасфера сямейнага побыту, вызначаная сямейнымі традыцыямі;

– лад жыцця сям’і, вызначаны сістэмай сямейных каштоўнасцей;

– уклад кожнага з членаў сям’і ў працэс энавыхавання дзіцяці.

Таксама «этнасямейкам» прапаноўвалася распрацаваць звод правіл, якія тычацца выхавання дзіцяці дашкольнага ўзросту ў сям’і. Час рэалізацыі этнакультурнай адукацыйнай тэхналогіі – да 90 хвілін.

Этнакультурная адукацыйная тэхналогія «Сямейства этнічных сімвалаў». Мэта – пашыраць уяўленні педагогічных работнікаў пра значэнне этнічных сімвалаў у культуры беларускага народа і магчымасці іх выкарыстання на занятках з выхаванцамі, у працы з бацькамі; развіваць навыкі працы ў камандзе, уменне дамаўляцца. Абсталяванне: карткі з выявай этнічных сімвалаў (20 штук – 5 тэматычных груп). Этнаэтналогія складаецца з пяці

ўзаемазвязаных модуляў і прадстаўляе сабой сістэму. Яна можа быць рэалізавана як гульня або праект для дарослых.

Першы модуль. Кожнаму з удзельнікаў неабходна выбраць (або ўзяць выпадкова) з прапанаваных этнічных сімвалаў той, які ў большай ступені спадабаўся. Даць характарыстыку «свайму» сімвалу (назваць, растлумачыць змест, аргументаваць яго выбар).

Другі модуль. Удзельнікам гульні неабходна вызначыць (знайсці) падобныя сімвалы і аб'яднацца ў «сямейства» этнічных сімвалаў. у камандзе пазначыць тры-пяць прыкмет, якія аб'ядноўваюць сімвалы ў адну «сям'ю» і аргументаваць іх.

Трэці модуль. Падабраць (успомніць, спытаць у калег, выкладчыка, выкарыстаць электронныя рэсурсы) этнакультуралагічны матэрыял (казкі, прымаўкі, прыказкі, легенды і інш.), які можна суаднесці з «сямействам» этнічных сімвалаў (у якіх сэнс дадзеных сімвалаў знаходзіць адлюстраванне).

Чацверты модуль. Прадстаўленне вынікаў сумеснай этнакультуратворчай працы ў выглядзе драматызацыі, імправізацыі, рэканструкцыі фальклорных твораў, абрадаў, свят, з ужываннем этнічных сімвалаў.

Пяты модуль. Арыентуючыся на тэму «сямейства» этнічных сімвалаў, прапанаваць магчымыя варыянты іх выкарыстання ў адукацыйным працэсе з дзецьмі дашкольнага ўзросту, рабоце з бацькамі выхаванцаў.

Такім чынам, сучаснай сістэмай дадатковай адукацыі дарослых ствараюцца ўмовы для павышэння прафесійнага ўзроўню педагогічных работнікаў ва ўмовах блізкароднаснага двухмоўя, іх этнакультурнай кампетэнтнасці. Апісаная этнакультурная адукацыйная тэхналогія заклікана не толькі пашырыць і развіць этнакультурныя кампетэнтнасці ўдзельнікаў адукацыйнага працэсу, але і ва ўмовах нарастаючых інтэграцыйных тэндэнцый ажыццяўляць папярэджанне канфліктаў, якія могуць узнікнуць у асяроддзі дзяцей і дарослых на міжнацыянальнай аснове.

Вышэйапісаная этнакультурная адукацыйная тэхналогія могуць быць выкарыстаны ў рабоце з педагогічнымі работнікамі дашкольнай адукацыі, законнымі прадстаўнікамі выхаванцаў, настаўнікамі пачатковых класаў, а таксама навучэнцамі сярэдніх і вышэйшых педагогічных навучальных устаноў.

Спіс выкарыстаных крыніц

1. Кахноўская, А. В. Ствараем этнакультурную падзею ў дзіцячым садку: крок за крокам / А. В. Кахноўская // Мастацкая і музычная адукацыя. – 2021. – № 2. – С. 22–28.

2. Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. Дадатковая адукацыя дарослых. [Электронны рэсурс] – Рэжым доступа: <https://edu.gov.by/by-be/sistema-obrazovaniya/glavnoe-upravlenie-professionalnogo-obrazovaniya/dop-obr/>. – Дата доступа: 20.10.2021.

3. Федорова, С. Н. Этнокультурные технологии в современном образовательном процессе [Электронный ресурс] / С. Н. Федорова // Технология и практика обучения. – 2016. – № 4. – С. 105–111.

УДК 37. 016 :[811.161.1:81`243]:004.9

ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ОНЛАЙН-ОБУЧЕНИЯ (НА ПРИМЕРЕ ДИСЦИПЛИНЫ «РУССКИЙ ЯЗЫК КАК ИНОСТРАННЫЙ»)

О. В. Кесарева,

С. В. Яковенко,

кандидат педагогических наук, доцент,

Белорусский государственный педагогический университет

имени Максима Танка, Республика Беларусь,

e-mail: ipk_douniver@bspu.by

В статье рассматриваются вопросы, связанные с организацией образовательной деятельности при дистанционном формате преподавания дисциплины «Русский язык как иностранный». Проводится анализ онлайн-платформ, позволяющих создавать интерактивные задания для слушателей, осуществлять промежуточный и итоговый контроль успеваемости.

Ключевые слова: дистанционное обучение, интерактивность, онлайн-платформа, технология, конструктор тестов, методическое обеспечение.

The article discusses issues related to the organization of educational activities in the remote format of teaching the discipline «Russian as Foreign Language». Article provides the analysis of online platforms allowing to create interactive assignments for students and to carry out intermediate and final control of study progress.

Keywords: distance learning, interactivity, online platform, technology, test constructor, methodological support.